

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ pañcaviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcaviṃśaḥ sargaḥ ॥

rākṣasīvacō'naṅgīkṛtya śōkasaṃtaptāyāḥ sītāyā vilāpaḥ
atha tāsāṃ vadantīnāṃ
paruṣaṃ dāruṇaṃ bahu |
rākṣasīnāmasaumyānāṃ
rurōda janakātmajā ॥ 5.25.1 ॥

ēvamuktā tu vaidēhī
rākṣasībhirmanasvinī |
uvāca paramatrastā
bāṣpagadgadayā girā ॥ 5.25.2 ॥

na mānuṣī rākṣasasya
bhāryā bhavitumarhati |
kāmaṃ khādata māṃ sarvā
na kariṣyāmi vō vacaḥ ॥ 5.25.3 ॥

sā rākṣasīmadhyagatā
sītā surasutōpamā |
na śarma lēbhē śōkārtā
rāvaṇēnēva bhartsitā ॥ 5.25.4 ॥

vēpatē smādhikaṃ sītā
 viśantīvāṅgamātmanaḥ |
 vanē yūthaparibhraṣṭā
 mṛgī kōkairivārditā || 5.25.5 ||

sā tvaśōkasya vipulāṃ
 śākhāmālambya puṣpitām |
 cintayāmāsa śōkēna
 bhartāraṃ bhagnamānasā || 5.25.6 ||

sā snāpayantī vipulau
 stanau nētrajalasravaiḥ |
 cintayantī na śōkasya
 tadāntamadhigacchati || 5.25.7 ||

sā vēpamānā patitā
 pravātē kadalī yathā |
 rākṣasīnāṃ bhayatrastā
 vivarṇavadanābhavat || 5.25.8 ||

tasyāḥ sā dīrghabahulā
 vēpantyāḥ sītayā tadā |
 dadṛśē kampitā vēṇī
 vyālīva parisarpatī || 5.25.9 ||

sā niḥśvasantī śōkārtā
 kōpōpahatacētanā |
 ārtā vyaśṛjadaśrūṇi
 maithilī vilalāpa ca || 5.25.10 ||

hā rāmēti ca dūḥkhārtā
 hā punarlakṣmaṇēti ca |
 hā śvaśrūrmama kausalyē
 hā sumitrēti bhāminī || 5.25.11 ||

lōkapravādaḥ satyō'yaṁ
 paṇḍitaiḥ samudāhṛtaḥ |
 akālē durlabhō mṛtyuḥ
 striyā vā puruṣasya vā || 5.25.12 ||

yatrāhamābhiḥ krūrābhī
 rākṣasībhirihārditā |
 jīvāmi hīnā rāmēṇa
 muhūrtamapi duḥkhitā || 5.25.13 ||

ēṣālpapuṇyā kṛpaṇā
 vinaśiṣyāmyanāthavat |
 samudramadhyē nauḥ pūrṇā
 vāyuvēgairivāhatā || 5.25.14 ||

bhartāraṁ tamapaśyanti
 rākṣasīvaśamāgatā |
 sīdāmi khalu śōkēna
 kūlaṁ tōyahataṁ yathā || 5.25.15 ||

taṁ padmadalapatrākṣaṁ
 siṁhavikrāntagāminam |
 dhanyāḥ paśyanti mē nāthaṁ
 kṛtajñaṁ priyavādinam || 5.25.16 ||

sarvathā tēna hīnāyā
 rāmēṇa viditātmanā |
 tīkṣṇaṃ viṣamivāsvādya
 durlabhaṃ mama jīvanam || 5.25.17 ||

kīdrśaṃ tu mahāpāpaṃ
 mayā dēhāntarē kṛtam |
 tēnēdaṃ prāpyatē ghōraṃ
 mahāduḥkhaṃ sudāruṇam || 5.25.18 ||

jīvitam tyaktumicchāmi
 śōkēna mahatā vṛtā |
 rākṣasībhiśca rakṣantya
 rāmō nāsādyatē mayā || 5.25.19 ||

dhigastu khalu mānuṣyaṃ
 dhigastu paravaśyatām |
 na śakyaṃ yat parityaktu -
 mātmacchandēna jīvitam || 5.25.20 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 sundarakāṇḍē pañcaviṁśaḥ sargaḥ ||